

Annex I. Taula de països i indicadors i descripció dels indicadors

La taula següent s'ha elaborat a partir de la selecció de 10 indicadors agrupats en sis categories relatives als conflictes armats i les situacions de tensió, els processos de pau, la rehabilitació postbèl·lica, les crisis humanitàries, el desarmament, els drets humans i la justícia transicional, i el gènere. Els indicadors es refereixen a 195 països: els 192 estats membres de Nacions Unides, l'Autoritat Nacional Palestina, Taiwan i el Vaticà. Tot i que en alguns capítols es menciona la situació al Sàhara Occidental i a Kosovo, ambdós reconeguts per diverses desenes de països, aquests no apareixen a la taula ja que, fins al moment, el seu estatus legal internacional no està clar.

Es poden fer diverses lectures de la mateixa taula, ja sigui observant la conjuntura d'un país tenint en compte els diferents indicadors, ja sigui comparant la situació de diversos països respecte a un indicador concret. Per facilitar-ne la lectura, es pot utilitzar el punt de llibre adjunt, que mostra la numeració i els títols dels indicadors

Llista d'indicadors

1. CONFLICTES ARMATS

1. Països amb conflicte armat

2. TENSIONS

2. Països amb situacions de tensió

3. PROCESSOS DE PAU

3. Països amb processos de pau o negociacions formalitzades o en fase d'exploració

4. CRISIS HUMANITÀRIES

4. Països que afronten emergències alimentàries
5. Països on almenys una de cada 1.000 persones és desplaçada interna
6. Països d'origen on almenys una de cada 1.000 persones és refugiada
7. Països inclosos en el Procés de Crides Consolidades de Nacions Unides per al 2011 i països que han realitzat crides d'emergència durant el 2010 a través del sistema de Nacions Unides

5. DRETS HUMANS I JUSTÍCIA TRANSICIONAL

8. Països amb violacions de drets humans segons l'Índex de Drets Humans (INDH)

6. DIMENSIÓ DE GÈNERE EN LA CONSTRUCCIÓ DE PAU

9. Països amb greus desigualtats de gènere segons l'Índex d'Equitat de Gènere (IEG)
10. Països que han retrocedit en el seu IEG respecte de l'any 2004

CONFLICTES ARMATS

1. Països amb conflicte armat

FONT: Seguiment propi de la conjuntura internacional a partir de la informació que elaboren Nacions Unides, organismes internacionals, ONG, centres d'investigació i mitjans de comunicació regionals i internacionals.

Aquest indicador mostra els països que tenen un o més conflictes armats. S'entén per conflicte armat tot enfrontament protagonitzat per grups armats regulars o irregulars amb objectius percebuts com a incompatibles, en el qual l'ús continuat i organitzat de la violència:

- a) provoca un mínim de 100 víctimes mortals en un any i/o un greu impacte al territori (destrucció d'infraestructures o de la naturalesa) i la seguretat humana (per ex. població ferida o desplaçada, violència sexual, inseguretat alimentària, impacte en la salut mental i en el teixit social o disrupció dels serveis bàsics);
- b) pretén la consecució d'objectius diferenciats dels de la delinqüència comuna i normalment vinculats als aspectes següents:

- demandes d'autodeterminació i autogovern, o aspiracions identitàries;
- l'oposició al sistema polític, econòmic, social o ideològic d'un Estat o a la política interna o internacional d'un govern, cosa que en ambdós casos motiva la lluita per accedir al poder o erosionar-lo;
- el control dels recursos o del territori.

- Conflicte armat.

TENSIONS

2. Països en tensió

FONT: Seguiment propi de la conjuntura internacional a partir de la informació que elaboren Nacions Unides, organismes internacionals, ONG, centres d'investigació i mitjans de comunicació regionals i internacionals.

Aquest indicador mostra els països que acullen una o més tensions. Es considera tensió aquella situació en la qual la persecució de determinats objectius o la no satisfacció de certes demandes plantejades per diversos actors comporta alts nivells de mobilització política i social o un ús de la violència amb una intensitat que no assoleix la d'un conflicte armat. Pot incloure enfrontaments, repressió, cops d'Estat, atemptats o altres atacs, l'escalada dels quals podria degenerar en un conflicte armat en determinades circumstàncies. Les tensions estan normalment vinculades als aspectes següents:

- demandes d'autodeterminació i autogovern, o aspiracions identitàries;
- l'oposició al sistema polític, econòmic, social o ideològic d'un Estat o a la política interna o internacional d'un govern, cosa que en ambdós

- casos motiva la lluita per accedir al poder o erosionar-lo;
- el control dels recursos o del territori.

- Tensió.

PROCESSOS DE PAU

3. Països amb processos de pau o negociacions formalitzades o en fase d'exploració

FONT: Seguiment propi de la conjuntura internacional a partir de la informació que elaboren Nacions Unides, organismes internacionals, ONG, centres de recerca i mitjans de comunicació regionals i internacionals.

S'entén que hi ha un procés de pau quan les parts que participen en un conflicte armat han arribat a un acord per seguir una negociació que permeti trobar una sortida pacífica al conflicte i regular o resoldre la incompatibilitat bàsica que tenien. El procés pot ser denominat de diverses formes, però en tots els casos s'ha formalitzat el diàleg, amb o sense l'ajuda de tercers. L'existència d'un procés de negociació és independent de si es desenvolupa de manera positiva o negativa, aspecte que és analitzat en l'apartat de processos de pau. Es considera que un procés o una negociació està en fase exploratòria quan les parts es troben en una etapa de tempteig i de consultes prèvies, sense que hagin arribat a un acord definitiu per iniciar la negociació. Inclou també els casos de processos de pau interromputs o fracassats en el passat, que s'intenten relançar.

- Països amb processos de pau o negociacions formalitzades durant l'any.
- Països amb negociacions en fase exploratòria durant l'any.

CRISIS HUMANITÀRIES

4. Països amb emergències alimentàries

FONT: Food and Agriculture Organization, Sistema Mundial d'Informació i Alerta, *Perspectivas de cosechas y situación alimentaria* n. 1, 2, 3 i 4 de 2010, FAO i SMIA a <<http://www.fao.org/GIEWS/spanish/cpfs>>

Les alertes de la FAO assenyalen els països que s'enfronten a emergències alimentàries, ja sigui a causa de sequeres, inundacions o altres catàstrofes naturals, disturbis civils, desplaçaments de població, problemes econòmics o sancions. Es consideren països amb emergències alimentàries aquells que fan front (o van fer front en algun moment de l'any) a perspectives desfavorables per a l'actual collita o un dèficit de subministraments d'aliments no cobert i que han requerit durant l'any una assistència externa de caràcter excepcional.

- País amb emergència alimentària.

5. Països on almenys una de cada 1.000 persones és desplaçada interna

FONTS: Internal Displacement Monitoring Center, a <<http://www.internal-displacement.org/>> i United Nations Populations Fund, *Estado de la Población Mundial 2010*, UNFPA 2010, a <<http://www.unfpa.org/swp/>>.

L'indicador valora la gravetat de la situació de desplaçament a partir del percentatge de persones desplaçades internes sobre el total de la població del país. La xifra correspon al nombre de persones desplaçades, actualitzada a desembre de 2008. En els casos en els quals la font dona dues xifres, se n'ha adoptat la mitjana. Es considera que una persona és desplaçada interna quan s'ha vist obligada a fugir i deixar el seu lloc habitual de residència en particular com a resultat de, o amb la finalitat d'evitar, els efectes d'un conflicte armat, situacions generalitzades de violència o desastres naturals, i que no han traspasat cap frontera internacionalment reconeguda.

- País en situació molt greu: almenys 1 de cada 100 persones és desplaçada interna.
- País en situació greu: almenys 1 de cada 1.000 persones és desplaçada interna o, si no s'arriba a aquest percentatge, almenys 5.000 persones són desplaçades internes.
- ▲ País en què es produeixen desplaçaments interns de població de manera sistemàtica però del qual no es disposen de xifres sobre les persones afectades.

6. Països d'origen on almenys una de cada 1.000 persones és refugiada

FONTS: Alt Comissionat de Nacions Unides per al Refugiats, *2009 Global Trends. Refugees, Asylum-seekers, Returnees, Internally Displaced and Stateless Persons*, ACNUR, 15 de juny de 2010 a <<http://www.unhcr.org/4c11f0be9.html>> i United Nations Populations Fund, *Estado de la Población Mundial 2010*, UNFPA 2010, a <<http://www.unfpa.org/swp/>>.

L'indicador valora la gravetat de la situació de desplaçament en relació amb el percentatge de persones refugiades respecte a la població total del país de procedència. La xifra correspon al nombre de persones refugiades, o que es troben en una situació similar a la del refugi,¹ l'any 2009. Un refugiat és una persona que es troba fora del seu país de nacionalitat o de residència habitual, té un temor de persecució a causa de la seva raça, religió, nacionalitat, pertinença a un determinat grup social o opinions polítiques, i no pot, o no vol, acollir-se a la protecció del seu país, o retornar-hi, per por a ser perseguit.

- País en situació molt greu: almenys 1 de cada 100 persones és refugiada.

- País en situació greu: almenys 1 de cada 1.000 persones és refugiada o, si no s'arriba a aquest percentatge, almenys 5.000 persones són refugiades.

7. Països inclosos en el Procés de Crides Consolidades de Nacions Unides per al 2011 i països que han realitzat crides d'emergència durant el 2010 a través del sistema de Nacions Unides.

FONTS: Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, *Humanitarian Appeal 2010. Consolidated Appeal Process*, OCHA 30 de novembre de 2010, a <<http://ochaonline.un.org/humanitarianappeal>> i Financial Tracking Service de OCHA, a <<http://fts.unocha.org/>> [font consultada a desembre de 2010].

Des de 1994, Nacions Unides fa una crida anual a la comunitat de donants a través de l'OCHA, mitjançant la qual pretén recaptar diners per fer front a determinats contextos d'emergència humanitària. El fet que un país o una regió estiguin inclosos en Procés de Crides Consolidades (CAP, per les seves sigles en anglès) suposa l'existència d'una situació de crisi humanitària greu reconeguda per la comunitat internacional. D'altra banda, les crides d'emergència extraordinàries (*flash appeal*) estan destinades a donar resposta a situacions de desastre per un període de sis mesos, i poden ser emeses durant tot l'any. El percentatge assenyalat indica el finançament obtingut per cada crida respecte al total sol·licitat.

- País inclòs en el CAP 2010 de Nacions Unides.
- País amb una crida d'emergència durant el 2010.
- ▲ País inclòs en el CAP 2010 i que ha realitzat una crida d'emergència durant l'any.

DRETS HUMANS I JUSTÍCIA TRANSICIONAL

8. Països amb violacions dels drets humans segons l'Índex de Drets Humans

FONTS: Amnistia Internacional. *Informe 2010 Amnistia Internacional. El estado de los derechos humanos en el mundo*. Londres: AI, 2010, a <<http://thereport.amnesty.org/es>>; Amnistia Internacional. *Condenas a muerte y ejecuciones en 2009*. Londres: AI, 2009, a <<http://www.amnesty.org/en/library/asset/ACT50/001/2010/en/a4691996-006e-4484-8e33-638045f56f02/act500012010es.html>>; Human Rights Watch. *World Report 2010*. Nova York: HRW, 2010, a <<http://www.hrw.org/world-report-2010>>; Coomaraswamy, Radhika. *Annual report of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict*. A/HRC/15/58, de 3 de setembre de 2010 a <<http://www.un.org/children/>>

1. «Aquesta categoria és descriptiva en origen i inclou els grups de persones que es troben fora del seu país o territori d'origen i que tenen necessitats de protecció similars a les dels refugiats, però per als quals l'estatut de refugiat no ha estat concedit basant-se en raons pràctiques o d'una altra mena», segons *2007 Global Trends: Refugees, Asylum-seekers, Returnees, Internally Displaced and Stateless Persons*, UNHCR, juny de 2008, a <<http://www.unhcr.org/statistics/STATISTICS/4852366f2.pdf>>

conflict/_documents/A-HRC-15-58e.pdf>; Oficina de l'Alt Comissionat per als Drets Humans, a <<http://www.ohchr.org>> i Comitè Internacional de la Creu Roja, a <<http://www.icrc.org>> [consultat 31.12.2010]; i seguiment de la conjuntura internacional a partir de la informació que elabora Nacions Unides, organismes internacionals, ONG, centres d'investigació i mitjans de comunicació nacionals i internacionals.

L'Índex de Drets Humans (INDH) mesura el grau de desprotecció i incompliment de les obligacions dels estats respecte als drets humans i el DIH a 195 països en un període determinat de temps i a partir de diferents fonts, tal com s'estableix a l'annex VII. Està format per 22 indicadors específics dividits en les tres dimensions següents: a) no ratificació dels principals instruments de Dret Internacional dels Drets Humans i Dret Internacional Humanitari (DIH); b) violació del Dret Internacional dels Drets Humans; i c) violació del Dret Internacional Humanitari.

- Països amb INDH igual o superior a 6.
- Països amb INDH entre 3 i 6.
- No hi ha dades disponibles.

GÈNERE I CONSTRUCCIÓ DE PAU

9. Països amb greus desigualtats de gènere segons l'Índex d'Equitat de Gènere (IEG)

FONT: Control Ciudadano, *Índice de Equidad de Género 2009*, a <<http://www.socialwatch.org/sites/default/files/IEG2009-VALORES.pdf>>.

L'IEG mesura l'equitat entre homes i dones en tres dimensions: educació (alfabetització i matriculació en tots els nivells educatius), activitat econòmica (ingressos i taxes d'activitat) i apoderament (participació en càrrecs electes i tècnics). L'IEG estableix un valor màxim de 100 que indicaria una situació d'equitat plena en les tres dimensions. L'IEG no mesura el benestar d'homes i dones, sinó les desigualtats entre ells en un determinat país. S'ha pres com a referència el número 60 atès que aquest és la mitjana mundial.²

- Països amb un IEG inferior a 50.
- Països amb un IEG entre 50 i 60.
- No hi ha dades disponibles.

10. Països que han retrocedit en el seu IEG respecte de l'any 2004

FONT: Control Ciudadano, *Índice de Equidad de Género 2009*, a <http://www.socialwatch.org/sites/default/files/IEG2009_esp_0.pdf>

- ▲ Països que han retrocedit en el seu IEG respecte l'any 2004.³
- No hi ha dades disponibles.

2. La xifra exacta de la mitjana mundial per a l'IEG 2008 és de 6,1.

3. Control Ciudadano pren com a referència per mesurar l'avenç i el retrocés de l'IEG l'any 2004.

País	Conflictivitat i construcció de pau			Crisis humanitàries				DH	Gènere	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Afganistan	●		■	●	○	●	●	●	—	—
Albània						○			○	▲
Alemanya										
Algèria	●					○		○	○	
Andorra								—	—	—
Angola		●	■			○		○	○	▲
Antigua i Barbuda								—	—	—
Àrabia Saudita		●						○	●	
Argentina										
Armènia		●	■		○	○			○	
Austràlia										
Àustria										
Azerbaidjan		●	■		●	○		○	○	▲
Bahames										
Bahrain								○	●	▲
Bangladesh		●			○	○		○	○	▲
Barbados										
Bèlgica										
Belize								—		
Benín							▲		●	▲
Bhutan						●		—	—	—
Bielorússia		●				○				
Bolívia		●								
Bòsnia i Hercegovina		●			●	●				
Botswana								—		▲
Brasil								○		
Brunei Darussalam									—	—
Bulgària										
Burkina Faso							▲		○	
Burundi		●		●	●	●		○		
Cambodja		●				○		○		
Camerun						○			○	▲
Canadà										▲
Cap Verd							●	—	○	
Colòmbia	●	●			●	○		○		
Comores		●						—	—	—
Congo		●		●	○	○			●	
Congo, RD	●	●		●	●	○	●	●	—	—
Corea, Rep. de		●							○	▲
Corea, RPD		●		●				○	—	—
Costa Rica								—		
Côte d'Ivoire		●		●	●	○	●	○	●	▲
Croàcia						●				
Cuba						○		○		
Dinamarca										▲
Djibouti		●	■				●		●	
Dominica								—	—	—
Egipte		●				○		○	●	▲
El Salvador						○				
Emirats Àrabs Units (EAU)								○	○	

País	Conflictivitat i construcció de pau			Crisis humanitàries				DH	Gènere	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Equador		●								
Eritrea		●	■	●	○	●		○	●	▲
Eslovàquia										▲
Eslovènia										▲
Espanya		●								
Estats Units d'Amèrica (EUA)		●						○		▲
Estònia										
Etiòpia	●	●	■	●	○	○		●	○	
Fiji						○			—	—
Filipines	●	●	■		○			●		
Finlàndia										
França										
Gabon								—	○	▲
Gàmbia							●	—	○	▲
Geòrgia		●	■		●	○				▲
Ghana						○	●		○	▲
Granada								—	—	—
Grècia										
Guatemala					▲	○	■	○	○	
Guinea		●		●	○	○	●	○	—	—
Guinea Bissau		●					●		●	
Guinea Equatorial		●						○	●	
Guyana									○	
Haití		●		●		○	▲	○	—	—
Hondures		●						○		
Hongria										
Iemen	●	●	■	●	●		●	○	●	
Índia	●	●	■□		○	○		●	●	
Indonèsia		●			○	○		○	○	▲
Iran, Rep. Isl.		●				○		●	○	
Iraq	●			●	●	●	●	●	—	—
Irlanda										
Islàndia								—		
Israel	●	●	■		▲			●		
Itàlia										
Jamaica										▲
Japó		●							○	
Jordània								○	●	
Kazakhstan										
Kenya		●		●	▲	○	●	○	○	▲
Kirguizistan		●					■			
Kiribati								—	—	—
Kuwait									●	
Lao, RPD		●				○			○	
Lesotho								—		
Letònia										
Líban		●			●	○			●	
Libèria				●	▲	●	●		—	—
Líbia, Jamahiriya Àrab								○	—	—
Liechtenstein								—	—	—

País	Conflictivitat i construcció de pau			Crisis humanitàries				DH	Gènere	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Lituània										
Luxemburg								—		
Macedònia, ERY						○				
Madagascar		●		●					—	—
Malàisia								○	○	▲
Malawi										
Maldives										▲
Mali							●	—	○	
Malta									○	
Marroc		●	■					○	●	▲
Marshall, I.								—	—	—
Maurici								—	○	
Mauritània		●		●		●	●		○	
Mèxic					○	○		○		
Micronèsia, Est. Fed.								—	—	—
Moçambic										
Moldàvia, Rep. de		●	■			○				
Mònaco								—	—	—
Mongòlia				●			▲			
Montenegro									—	—
Myanmar	●	●	■		○	○		●	—	—
Namíbia										
Nauru								—	—	—
Nepal, RFD		●		●	○	○		○	○	
Nicaragua									○	▲
Níger		●	■	●	○		▲		●	
Nigèria	●	●	■		▲	○	●	●	●	▲
Noruega								—		
Nova Zelanda										
Oman									●	
Països Baixos										
Pakistan	●	●	■	●	○	○	▲	●	●	
Palau								—	—	—
Palestina, AN	●	●	■		●	●	●	○	—	—
Panamà								—		
Papua Nova Guinea									—	—
Paraguai		●								
Perú		●			○	○				
Polònia										▲
Portugal										
Qatar									●	▲
Regne Unit										
Rep. Centreafricana	●			●	●	●	●	○	●	▲
Rep. Dominicana										
Rep. Txeca										▲
Romania										
Rússia, Fed. de	●	●			○	○		●		▲
Rwanda		●			▲	●				
S. Vincent i les Grenadines								—	○	
Saint Kitts i Nevis								—	—	—

País	Conflictivitat i construcció de pau			Crisis humanitàries				DH	Gènere	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Saint Lucia								—		
Salomó, I.									●	
Samoa								—	●	
San Marino								—	—	—
São Tomé i Príncipe								—	●	
Senegal		●	■		○	○	●	○	○	▲
Sèrbia		●	■		●	●			—	—
Seychelles								—	—	—
Sierra Leone				●		○	●		●	
Singapur								○		
Síria, Rep. Àrab		●	■		●	○		○	○	
Somàlia	●	●	■	●	●	●	●	●	—	—
Sri Lanka		●			●	○		●	○	▲
Sud-àfrica										
Sudan	●	●	■□	●	●	○	●	●	●	▲
Suècia										
Suïssa										▲
Surinam									○	▲
Swazilàndia		●							●	▲
Tadjikistan		●							○	▲
Tailàndia	●	●						○		
Taiwan									—	—
Tanzània, Rep. Unida								○		
Timor-Leste										
Togo						○	●		●	
Tonga								—	—	—
Trinitat i Tobago										
Tunísia		●						○	○	▲
Turkmenistan					▲				—	—
Turquia	●		■		●	○		○	●	▲
Tuvalu								—	—	—
Txad	●	●	■	●	●	○	●	●	●	
Ucraïna						○		○		
Uganda	●	●		●	○	○	●	●		
Uruguai										
Uzbekistan		●				○		○	○	▲
Vanuatu									○	
Vaticà								—	—	—
Veneçuela		●				○		○		
Vietnam						○		○		
Xile										
Xina		●	■			○		○		
Xipre		●	■		●					
Zàmbia									○	
Zimbabue		●		●	●	○	●	○	○	▲
TOTAL ●	22	72		27	21	14	26	17	31	
TOTAL ○					19	53		46	40	
TOTAL ■			28				2			
TOTAL □			2							
TOTAL ▲					7		6			45